Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Paulo Argibe Uraola

Getaria, Gipuzkoa (1922-2007)

Aurkibidea

Biografia

Getarian jaioa, bertan bizi izan da beti. 16 urtera arte (1938. urtera arte) aitarekin aritu zen ontzi txiki batean arrantzan. Motorrik gabe, arraunekin, kosta inguruko arrainak harrapatzen zituzten lamotak, erlak, txitxarroak, legatzen bat... Eta gerora, bizi guztian, ontzi handiagoetan, bisigutan, antxoatan eta atunetan. Elkarrizketa gehienak bere lagun Sebastian Aranguren ekin batera egin zitzaizkion.

Zintak

GET-001

- **Proiektua**: Getaria: euskara eta itsasoa
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2006-05-01
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Elexpuru, Juan Martin

GET-002

- **Proiektua**: Getaria: euskara eta itsasoa
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2006-05-01
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Elexpuru, Juan Martin

GET-006

- **Proiektua**: Getaria: euskara eta itsasoa
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2006-05-11
- **Iraupena**: 62 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k)**: Zabaleta Zuloaga, Miren

GET-007

- **Proiektua**: Getaria: euskara eta itsasoa
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2006-05-11
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane

GET-019

- **Proiektua**: Dialektologia-EHU
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Iriondo, Kristina
- **Data**: 1989-01-01
- **Iraupena**: 24 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Emalea**: Zuazo Zelaieta, Koldo

Pasarteak

1. Kostako herrien berezitasunak

- **Erref**: GET-001/004
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:07:30. **Bukatu**: 00:10:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Getariako euskarak antz handiagoa Zarauzkoarekin Zumaiakoarekin baino. Getariako baserritarrak euskaraz garbiago. Inguruko herri bakoitzak ditu bere berezitasunak euskara aldetik.

2. Hondarribiarrak nagusi bisigutan

- **Erref**: GET-001/005
- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:10:40. **Bukatu**: 00:13:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:
Hondarribiarrak ez ziren bisigutan ibiltzen antzina, "kordakin", beste guztiak bai. Baina azken aldera hondarribiarrak bakarrik, kanaberarekin, eta asko harrapatzen zuten. Kanaberaren balantzeari "xaxiua" esaten zitzaion.

3. Getariarrak "trezekin", Hondarribiarrak geldirik

- **Erref**: GET-001/006
- **Iraupena**: 0:02:44. **Hasi**: 00:13:14. **Bukatu**: 00:15:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Desberdin arrantzatzen zuten bisigua. Hondarribiarrak geldirik egoten ziren, kanaberarekin. Getariarrak, berriz, tretzak erabiltzen zituzten, distantzia luzetan hedatuz boien bidez. Tretzak lotzeko "txitxak" erabiltzen ziren.

4. Arrastre-ontziek hondoko korala hondatu zuten

- **Erref**: GET-001/007
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:15:58. **Bukatu**: 00:17:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Arrantza motak » Alturako arrantza
- Natura » Flora

Laburpena:
100 brazako sakoneran korala egoten zen hondoan ("kandelarioak"), meroa, itsas-kabra eta abar ugari egoten zen, baina arrastre-ontziek dena txikitu zuten. 1962 aldera gertatu zen.

5. Bisigutarako urte-sasoia noiz den

- **Erref**: GET-001/009
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:19:28. **Bukatu**: 00:21:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Eguraldia, ilargia eta mareak

Laburpena:
"Santa Katalina noiz da, bisigutarako goiz da", esaera. Urtarrilaren bukaera arte edo egiten zen. "San Anton besugo a monton". Bisigutarako aparejua, tretza, nola prestatzen zen.

6. Bisigutarako kalen izenak

- **Erref**: GET-001/010
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:21:25. **Bukatu**: 00:23:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsaspeko geografia

Laburpena:
Ordu eta erdiko bidea dago lehen bisigu-kalara. Kalen izenak: "Barrungo Kala", "Praiesu", "Gaztelu" eta "Ixkote". Batetik bestera ibiltzen ziren.

7. Nola aurkitzen zituzten kalak

- **Erref**: GET-001/011
- **Iraupena**: 0:03:06. **Hasi**: 00:23:00. **Bukatu**: 00:26:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Nabigazioa

Laburpena:
Zenbait zehaztasun tekniko bisigu-arrantzaz. Ez da oso ondo entzuten.

8. Arrastre-ontziek galdu zuten bisigua

- **Erref**: GET-001/013
- **Iraupena**: 0:01:06. **Hasi**: 00:28:05. **Bukatu**: 00:29:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Natura » Flora

Laburpena:
Arrastre-ontziek eta pelagikoek galdu zituzten bisigua eta abar. Lehenago ezin zuten koral-lekuetan arrantzatu, baina sareei arrabolak jarri zizkieten eta koral guztia desegin zuten. Bestela oraindik iraungo zuen arrantza horrek.

9. Adelantuek beste arrantzak ere izorratuko dituzte

- **Erref**: GET-001/014
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:29:11. **Bukatu**: 00:30:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Natura » Flora

Laburpena:
Asmazio berriek geratzen diren arrantzak ere izorratuko dituzte. Arrasteroak txarrak, baina pelagikoak okerragoak. Frantsesak hasi omen ziren Eskote puskatzen. Sareekin harrapatzen zuten, arrain asko hilda geratzen zen eta besteak uxatu egiten ziren.

10. Hondarribitarrek ere sarez

- **Erref**: GET-001/015
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:30:50. **Bukatu**: 00:32:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Natura » Flora

Laburpena:
Hondarribitarrek ere sarez harrapatzen zuten. Arrantza mota horrek kalte handia egin zuen. "Sare bolantak" esaten zitzaien. "mailatutakoa" esaten zitzaion sarean mazpilduta geratzen zenari.

11. Arrastre-ontziek uxatu egin dute arraina

- **Erref**: GET-001/016
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:32:35. **Bukatu**: 00:34:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Natura » Flora

Laburpena:
Arrastre-ontziek uxatu egiten zuten bisigua. Aurten berdela ere bai.

12. Amudun kordelak (tretzak) nola botatzen ziren

- **Erref**: GET-001/017
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:34:35. **Bukatu**: 00:36:34

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Aparaturik ez zegoenez, beste modu batera konpontzen ziren arraina non zegoen jakiteko. "Uraina". Kordelak nola botatzen ziren. Zehaztasun teknikoak.

13. Bisigu zozketa kaian

- **Erref**: GET-001/019
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:40:36. **Bukatu**: 00:41:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
Loteak egiten ziren etxera eramateko arrantzaleentzat, eta kaian zozketatzen ziren.

14. Arrain-partiketa marinelen artean

- **Erref**: GET-001/021
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:43:51. **Bukatu**: 00:45:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
Loteak egiten ziren: bana marinel bakoitzarentzat. Bisigu bat, kabrarroka, txitxarro... etab. Armadoreari marinel beste lote tokatzen zitzaion. Segun zer kala zen, arrain mota gehiago edo gutxiago.

15. Legatzak gusturik ez harrapatu berrian

- **Erref**: GET-001/023
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:47:20. **Bukatu**: 00:48:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasontziko bizimodua

Laburpena:
Hasieran harrapatu berrian jaten zuten legatza, baina ez omen zuen batere gusturik, ura bihurtzen zen, eta gero ikasi zuten egun bat lehortzen izaten. Legatz handiak izaten ziren.

16. Bisigu-arrantza eguna nolakoa zen

- **Erref**: GET-001/025
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:48:55. **Bukatu**: 00:49:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak

Laburpena:
Goizeko ordu bietan irten Ixkotera, eta arratsaldeko bostak aldera itzuli, normalean. Barrungo Kalara ordu eta erdi, Ixkotera lau. Gaztelura hiru.

17. Bisigu-arrantza gogorra eguraldiagatik

- **Erref**: GET-001/026
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:49:50. **Bukatu**: 00:51:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Eguraldia, ilargia eta mareak

Laburpena:
Lan txarra bisigu-arrantza eguraldiagatik, neguan egiten baitzen. Egunsentiarekin bat, "alba(ra)ko" hasten ziren lanean.

18. Lehengo marinelak alaiagoak

- **Erref**: GET-001/028
- **Iraupena**: 0:00:37. **Hasi**: 00:53:14. **Bukatu**: 00:53:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak

Laburpena:
"Neguko ogixa irabazi diu" esaten omen zuten mutrikuarrek karnata egiten zutenean. Lehengo marinelak askoz ere alaiagoak omen ziren. Gutxiagorekin konformatzen omen ziren.

19. Patroiak bere sekretuak izaten zituen

- **Erref**: GET-001/030
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:56:58. **Bukatu**: 00:58:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:
Patroi bakoitzak bere arrantza-sekretuak izaten zituen. Zenbakiak ezagutzen ez zituen marinel baten anekdota.

20. Antxoa karnata onena bisigutarako

- **Erref**: GET-001/031
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:58:05. **Bukatu**: 00:59:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Antxua erabiltzen da bisigu karnatarako. Lantzoia ere ona da. Una batzuetan gaizki entzuten da denak batera egiten dutelako.

21. Deiadarren bidez abisua marinelei

- **Erref**: GET-001/033
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:59:48. **Bukatu**: 01:01:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:
Ahots indartsua zuen patroiaren anekdota. Txalupa-mutila ibiltzen zen marinelei itsasorako deitzen.

22. Lexikoa: txalupa-mutil, txotxo, txo...

- **Erref**: GET-001/034
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 01:01:25. **Bukatu**: 01:02:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:
Getarian "txalupa-mutil" esaten zaio, Orion "txotxua", Bermeon "Txo". Txalupa-mutilak errespetua, beldurra, marinelei.

23. 14 urterekin lanean hasi

- **Erref**: GET-002/002
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:01:15. **Bukatu**: 00:03:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:
14 urterekin hasten ziren legez itsasoan lanean, baina berez lehenago gehienetan. Partila banatzen zenean mutikoak ere joaten ziren "maxuenera", maisuarengana, armadorearen etxera.

24. Patroi baten esaera zelebreak

- **Erref**: GET-002/003
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 00:03:50. **Bukatu**: 00:04:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasontziko bizimodua
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:
Kaxildo armadorea zen eta Jenaro patroia. Arrantza ekartzen zutenean, "Kaxildok hainbeste arrai" esaten zuten, eta tretzak galtzen zituztenean, "Jenarok hainbeste tretza galdu".

25. Meza entzunda bisigutara

- **Erref**: GET-002/005
- **Iraupena**: 0:00:39. **Hasi**: 00:07:29. **Bukatu**: 00:08:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:
Goizeko 4etan meza entzunda irteten ziren itsasora zenbait egunetan.

26. Barkuen bedeinkazioa

- **Erref**: GET-002/007
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:12:34. **Bukatu**: 00:14:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:
Apaizak gainera igo eta isopoarekin bedeinkatzen zituen barku berriak. Eliza aurretik pasatzerakoan aitaren egin eta txapela kentzen zuten. Irteterakoan "Salbe!" esaten zuen patroiak.

27. Sareei santuen erlikiak zorte ona emateko

- **Erref**: GET-002/009
- **Iraupena**: 0:00:53. **Hasi**: 00:14:42. **Bukatu**: 00:15:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:
Sareei santuen erlikiak-edo josten zitzaien. Erramu Egunean erramua jartzen zen barkuan.

28. "Poitua" zer den esplikatzen da

- **Erref**: GET-002/011
- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:17:24. **Bukatu**: 00:18:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
"Poitua" edo "zakurrena" (Orion): 30 arroatik gora antxoa harrapatuz gero, hiru marinelentzat.

29. Alemanen gerra hasi eta arrainarekin dirua egin

- **Erref**: GET-002/013
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:19:55. **Bukatu**: 00:21:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak

Laburpena:
II. Mundu Gerra hasi zenean hasi ziren dirua ikusten. Sardina kiloak 5 pezeta egiten zuen.

30. Harrapatutako antxoarekin zer egin jakin ez

- **Erref**: GET-002/014
- **Iraupena**: 0:02:01. **Hasi**: 00:21:08. **Bukatu**: 00:23:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak

Laburpena:
Antxoa asko harrapatu zuten batean Zumaiako Beduara joan ziren eta baserriz baserri saltzen ibili. Gero Zumaian arranplara arrimatu eta hiru litroko ardo-zahatoaren truke laurogei arroa antxoa eman zituzten.

31. Karnata nola egiten zen

- **Erref**: GET-002/016
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:24:08. **Bukatu**: 00:25:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Urritik aurrera egiten zen karnata. Antxoa harrapatu, gazitu eta gorde. Papardotarako handiagoa eta bisigutarako txikiagoa. Lantzoia ere erabiltzen zen besterik ezean.

32. Lantzoiarekin ere karnata

- **Erref**: GET-002/018
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:25:50. **Bukatu**: 00:26:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Urte baten ez zuten antzo-karnatarik egin eta lantzoia erabili zuten eta ikaragarrizko arrakasta izan zuten bisigutan.

33. Lan egun bat antxoatan

- **Erref**: GET-002/020
- **Iraupena**: 0:02:01. **Hasi**: 00:29:04. **Bukatu**: 00:31:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak

Laburpena:
Goizeko seietan irten eta gaueko hamabietarako (gehienez ere) etxean.

34. Antxoa ugari sumatu zen aurreko urtean itsasoan

- **Erref**: GET-002/024
- **Iraupena**: 0:00:44. **Hasi**: 00:39:56. **Bukatu**: 00:40:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Flora

Laburpena:
laz atunetan ibilitako arrantzaleek omen zioten antxoa asko markatzen zutela beren aparatuak. Antxoarik ez dagoela? Antxoa hori egongo da nonbait.

35. Lexikoa: gaztetan harrapatzen zituzten arrainak

- **Erref**: GET-002/026
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 00:41:30. **Bukatu**: 00:43:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Gaztetan txaluparekin arrantzan hasten zirenean txipiak, brekak, kabrak, txitxarroa... kanaberaz. Eta agureak, pantxoak... moila barruan. Dena galdu da. Pantxotik bisigua sortzen omen da. Allibuta ere antzekoa da baina azpian zerbait du beltza.

36. Ur garbia portuan

- **Erref**: GET-002/028
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:44:30. **Bukatu**: 00:45:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Flora

Laburpena:
Ura garbia zegoen portuan, hondoa ere ikusten zen eta arrain asko ibiltzen zen. Kutsadurak dena aldatu du.

37. Gaztetan Paulo egunero itsasora arraunean

- **Erref**: GET-002/030
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:45:58. **Bukatu**: 00:47:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Eguraldi ona zen guztietan egunero joaten zen Paulo arrantzara aitarekin. Beti arraunean. "Aula", lantzoia bezalakoa, harrapatzen zuten dezente. Bost librako otarraina harrapatu zuen behin.

38. Harraldeko arrantza: "txangarrak" eta "sare-amarrak"

- **Erref**: GET-002/032
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:49:35. **Bukatu**: 00:50:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Harraldeko arrantza

Laburpena:
Nekorak "txarrak" ziren garai hartan. Ez ziren harrapatzen. "Txangarrak" eta "sare-amarrak" estimatzen ziren gehiago. "Arraldian" (haitzetan) "barbarak" harrapatzen ziren. Barbarinak-eta motor txikiaz.

39. Bizimodua ateratzeko itsasoan lan egin eta lurrak landu

- **Erref**: GET-006/001

- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:02:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantza-orokorra

Laburpena:
Sebastian Aranguren Ulazia 1922ko abenduaren 18an jaio zen udaletxe azpialdeko kale batean. Gurasoak biak getariarrak zituen, biak Askizu inguruko baserrietakoak. Ezkondutakoan gurasoak kalera etorri ziren bizitzera. Bizimodua ateratzeko itsasoan hasi zen lanean aita, baina herriarenak ziren lur-zatiak ere lantzen zituzten, gaiak lortzeko. Arrantzale gehienek zuten lur-zatiren bat.

40. Arrantzale familiek lur-sailak zituzten San Anton mendian

- **Erref**: GET-006/002
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:02:00. **Bukatu**: 00:04:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantza-orokorra

Laburpena:
Arrantzaleek lur-zatiak izaten zituzten San Anton mendian. Neguan patata jartzen zen aurrealdean. Bera mutikoa zen eta peontza lanak egitearren (bideak garbitu, ingurua txukundu...) merienda ematen zieten. Beste bat izenak apuntatzen jartzen zuten arkatza hartuta. Arrantzale familia bakoitzak bere lur-pusketa izaten zuen lantzeko. Beraiek patata jartzen zuten, baina denetarik jartzen zen.

41. Askizuko eskolara egunero

- **Erref**: GET-006/006
- **Iraupena**: 0:04:00. **Hasi**: 00:08:30. **Bukatu**: 00:12:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Askizura joaten zen eskolara. Gurasoak hangoak zirenez, hara joaten zen eta eguraldi txarra zenean bertan lotan geratu. Eskolan dotrina eta gauza oinarrizkoak ikasi zituzten. Bere kontura askoz gauza gehiago ikasi dituela dio. Errepublika garaian eskolan zegoen gurutzea kendu omen zuten. Doña Maxima errioxarra zen Askizuko irakaslea. Ume-umetan Avelina getariarrarekin ibili zen eskolan. Beste irakasle batzuk.

42. Umetako jolasak: "Kinkinisetan", "Potsetan", karburoarekin...

- **Erref**: GET-006/007
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:12:30. **Bukatu**: 00:15:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Umetako jolasak. "Kinkinisetan": batek makila lurrera bota eta punta sartu; besteak beste makila batekin hura jo eta bota egin behar zuen. "Potsetan": bi makila muturra zorroztuta urrutira kolpez jota botatzen aritzen ziren. Karburoarekin ere jolasten zuten: lurrean ura eta karburoa jarri, gainean pote bat eta gero hari sua ematen zioten potea airean botatzeko. Karburoa lapurtu egiten zuten nonbaitetik.

Transkripzioa
- Eta, umetan eta, sei, zortzi, hamar urtekin eta, zeintzuk izaten zian zuen jolasak eta? Jolasik eta iten zenduen?
- Bai, honbre! Jolasak bai, jolasak! Jolasak, klaro, jolaseako amorratzen! Kinkilisa, kinkilisa esaten giñoun! Makillak, makillak, egurrak, loriera hontakuak o, ta luzaera hau, e! Luzaera, holako luzaeran bat. Eta, beno, igual da! Altuera zun hau. Zenbat? Zenbat zentimetro? Berroeta hamar zentimetro? [Alturan bat]. Ta ibiltzen giñan, lurran pixkat biundu, ta tak!, zas!, muturra sartu. Ta bestiakiñ, bestiak in behar zun hura jo ta bota. Ta hola. Botatzen zuna, bata besten ezpata botatzen zuna, hura nausi. Ta hola ibiltzen giñan. Hura nausi. Geo beste bat, han-han goyan ibiltzen giñan, potxetan, potxetan. Potxak, potxak. Egur bat, holatxeko egurra, bi muturrak zorroztu, e, bi muturrak zorroztu ta makill bat. Behiñe ikusi...
- (Laguna) Bai, bai, bai!
- Ba, hala, jartzen gendun plazan, plazan o zean, egur bat. Hola jartzen gendun makilla, egurra hori eta hura jo behar potxakin. Jo ta hemendikan igual han bazterrea. Ta! Tira pelota! Jotzen baezu, ta makilla botatzen bazuan, harrek iten zuan hartu potxa ta ziuuuu!, bota urrutira. Ta berriz, beste hark hartu ta beste, tira berriz'e zeara, ta hola, holaxe jolasten [gendun]. Ta [...] hau're polita da. Esto... karburuakin, karburuakin. Baten batek esaten zuan, "nik karburua ekarriko diyat", ta piper, piper potua, potua piper potolokua, pote zea hoiek...
- (L) Hoi, peligrosua hoi...
- Bai. Iten gendun xulua in lurrian, e, baatzetan. Biuna, biuna, uretan daude ta. Xulua in ta hara ura bota, ura, ur pixkat. Ta karburua, karburua... bakizu zer dan? Ura bota hara ta gasa azaltzen zuan. Ta poto horrek xulo txiki bat. Poto hori iten zendun zulo horretan sartu, poto hori zulo horretan sartzen zendun, ta kañaberak, makil muturrian papera o zeatu, ta hari su eman. Ta geo, makilla harekin poto haren xuloa. Paun! Ta behetik gora ertetzen zan.
- Lehertu.
- Ta nik batian, Patxi Iñarra, Patxi Iñarra. Hola ez bazan esplotatzen ta sua o hola, "paola!, Paola!", esaten gendun, "paola!, Paola!". Patxi Iñarra hori, "Paola! Paola!", hola moitu zun ta jata pum!, ta potuak muturrian jo zuan.
- Eta karburua nundik hartzen zan?
- A! Ostu!
- Ostu?

- Ganbara... Geo, ordun kinkiak...
- (L) Motorra... Kotxian ta argiya iteko...
- Argiya, gabian argiya iteko da. Kinkiak [zea zian], kinkiak. [...] eoten zian, ba! Eta latak, hamar kiloko latak izaten zian, latak. Ta iten zan gaiñea [...] haustu, zetu, bea deseindu iten zan. Baiño, bea zeonian, goor-goorra izaten zan. Ta huai, bruuuuuuu, zea haundiya ateatzen ziyon, gasa haundiya ateatzen ziyon.

43. "Apuilla-apuillaka" jolasa

- **Erref**: GET-006/008
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:15:30. **Bukatu**: 00:18:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
"Apuilla-apuillaka" ere jolasten ziren. Kuadrillatxoa elkartzen ziren jolaserako. Taldeak aukeratzeko nola egiten zuten. Talde bata behean eta bestea plazan egoten ziren. "Apuilla" esan eta besteen bila joaten ziren. Markoseneko etxean ezkutatu zireneko anekdota.

Transkripzioa
- Eta beste jolasikan?
- Hori, horrek, horrena...
- Bestela, harrapatzen o korrikan o...
- A, bai, bai. Apuill-apuillaka! Honbre!
- Nola?
- Apuilla-apuille, apuilla-apuille. Beno, eo... Apuill-apuillaka. Ta iten gendun hori, igual zortzi, hamar o dozena bat lagun juntatzen giñan, ta bi, beti izaten zian kuadrillan bi jefianak iten zuenak. Haiek iten zuen oiñakin, hankakiñ, hola, tak-taka! Alkar, hura handik honea ta ni hemendik hara. Tik-tak, tik-tak. Gaiñian harrapatzen zunak, hark nahi zuna apartatu.
- Izenik bazekan... Hanka itia?
- (L) Bai.
- Hanka, hanka aurrena tapatzen zunak, hark [...] hasiera [...]. “Beno, nik hau”, ta bestiak, “hau”. “Nik hau”, ta bestiak “hau”. [...]. Apartatu, bi grupo iten giñan eta kuadrilla bat plazan, eta bestiak, hor, e, berrogeita hamar bat metro, hirurehun metro behero jartzen giñan. “Apuille!”, ta, tas!, kantoian behetik gora, kantoian behetik gora o al zan zea. Ta batzuk iten zuen [...]. Ayuntamientotikan, ayuntamiento aurretik hasten giñan, ta iten zuen, tras!, beste aldea jun, ikustea, ikustea aber noa juten dian. Ta, “beno hi” esaten [...], “beno hi, hi horrea, e! Gu behera [...], hi horrea”. Ta behekuak, beheko kuadrillak iten zuan... [...]!, ta anda dio!, juten giñan. Guk badakau batian arratsalde guziya etxe batian [...] barruan sartuta. Markoseneko etxian, Markoseneko etxian. Kuarto o zer zan, entrada...
- (L) Ganbaran, ganbaran.
- Illun-illuna, illun-illuna. Itxin barruan!
- (L) A! Etxe barruan?
- Andriak beak sartu. Ama o... Illun-illuna zan entrada, illun-illuna ta. Hala, “hi”, esan ba, “beno, hi, zeara jun dituk, Markoseneko zeara jun dituk [...]”. “Apuille!”, apuille esaten giñun. “Apuille!”, saltaka, da, da, da, ri, ri, ri, sartu

gea zea horta, entrada horta. Ta Markos xaharra xiestan, siestan, ta gu eskandalu-eskandaluan ta. Piperra, piperra zan geo bea, letxe txarrekua ba. Andria berriz on-on-ona zan. Ta hala somatu zunian, “xiiiiii!”, hola in zigun, “xii!”. “Ixo! Pasa, pasa barrura, pasa barrura”, […], “pasa barrura, pasa”. Sartu giñan sei, danak barrura sartu giñan ta Markox hori jaiki ta, “ze ostia horrekin zer dezue!”. Hura bere maldiziyuakin! Hau dek hau! Beste kuadrilla akordatu guregatikan. “Hemen zabek! Hemen zabek! Hemen zabek!”. Ta gu […], “eon bertan, eon, beak aspertu [bitartian]”. Aspertu in zian arte eon giñan. Geo […] geu’re […] kanpoa.
- Hori zan apuilla-apuilleka.
- Apuill-apuilleka. Ta izan deu zea’re, apuilla-apuilleka moillan barrena, haben fabrikako atze hortan. Orduan fabrika ez zala, jun, arraldea jun, ta hantxe lapa jana, lapa batzuk jan ta, denboa pasan ta, arratsalde guztiya han bota.

44. "Txapelarrastaka" jolasa

- **Erref**: GET-006/010
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:18:55. **Bukatu**: 00:19:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Umetako jolasak: "Kukuka", "Masisaltoka", "Txapelarrastaka"... jolasak: hanka azpitik txapela ahalik urrutien bota behar zen. Galtzen zuenari zigor moduan txapela lurrera bota eta arrastaka erabiltzen zuten futbolean bezala.

Transkripzioa
- Geo, pixkat hasten da mollan, txalupakin ta, jolasian ta.
- […] beste jolasen bat?
- (L) Tokan. Beitu, kukuka.
- A! Baita’re, kukuka. Honbre!
- (L) Matxinsaltoka.
- Ta txapelarrastaka, txapelarrastaka ta.
- (L) Txapelarrastaka.
- Txapelarrastaka ta…
- (L) Txapelarrastaka, hoiek, hoiek, hoiek earrak. Geo kontatuko diguk nola zan.
- Txapelarrastaka, txapela, txapelakin hola, ipurdi gaiñetikan jarri makurka, ta bota. Ipurdi, hankatartetikan, e! Horrela. Da!, ta, tziiiii! Zeiñek motzena, zeiñek motzena bota, izaten zuan zein motzena izan, hura, hura kastigatu iten zan. [Jarri] txapela, arrastaka geo. Ti-ta, ti-ta-ta, fubolian bezela, baloia bezela.
- Orduan, norbean hankazpitikan bota…
- Bota, bai.
- Buru gaiñetik, buru gaiñetik.
- Jarri makurtuta, makurtu, ta hola jarri ta, ta! Ta, bueno, makurtu baiño… Ta! hola zeatu ta, txapela urrutiyena […] hura nausi. Hura nausi.
- Eta galtzen zunak, txapela…
- Galtzen… txapela, haren txapela arrastaka danak, jata tirriki-tarraka, arrastaka.
- Fubolian.
- Bai.

45. "Erretzen ta kiskaltzen" jolasa

- **Erref**: GET-006/012
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:20:55. **Bukatu**: 00:22:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
"Erretzen ta kiskaltzen" jolasa. Pareta batean zapi bat ezkutatu eta besteak itsuka aurkitu egin behar zuen. Behin, ezagun batek, jolas horretan jolasten, babarrun alea belarriko zuloan sartu zuen.

Transkripzioa
- (L) Akordatzen al zeate beste bat, joko bat, nola zakan Primitivok, zean hori, San Roke kalian, beno, San Roke… Iribarren ta kalian, baatza bat zean, pikotaneko aldamenian, ta paeta haundi bat?
- Bai.
- (L) Txomiñeneko…
- Ez, txomiñeneko ukuillua o zana zeona?
- (L) Bai. Aldamen hura, paeta haundi bat, paeta haundi bat.
- Bai. Bai.
- (L) Eta han erretzen ta kixkaltzen. Pañelua ezkutatu…
- A, bai! Erretzen ta kixkaltzen, ta… […].

- (L) [...] Han, paeta hartan. Paeta hura desagertu zan.
- Hor esango diat horren zea polita. Joxe, [...], Joxe Txomin ta, nola Joxe Txomin ta?
- (L) Bai.
- Haien... Haiek'e orduroko iten ziyen erretzen ta kiskaltzen. Babarrun alia sartu, belarriyan sartu, ta geo atea ezin! Atea ezin ta marruaka ta... Babarrunak [...] erretzen ta kixkaltzen ta, beti're beitu ta zea ta, belarriko zulun sartu babarruna, ta barrura jun, jun zako barrura ta, han bestia beira, ta "Erretzen ta kiskaltzen! Erretzen ta kiskaltzen!". Zenbat eta hurreo zabillen, [...], zer eta bea kejatu babarruna behera jun zaionen, bea kejatu. "Kaguen! Hemen zekat barruan!". Barru-barruan sartu zitzaion. Ta, ba, holako joku zeak...

46. Kanikatan nola jolasten zen

- **Erref**: GET-006/014
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:23:30. **Bukatu**: 00:24:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Kaniketan nola jolasten zen eta nola neurtzen zen; "Kask eta arra bi". Limonada botiletan etortzen ziren kanikekin jolasten zuten.

Transkripzioa
- Ta zea're bai, kaniketan. Ta geo arra, e, arra, arra zeatu ta.
- (L) Kaxk eta arra bi. Kaxk eta arra bi.
- (Laguna 2) Kaxk eta arra bin in behar zuen jo, e, beste kanika jo eta gelditzen baldin bazan arra barruan...
- Bi kanikak, bi kanikan eaman behar.
- (L2) Bi kanika: jo zenduna ta bestia eaman behar. Kaxk eta harra bi dek hori.
- Bai. Geo kanikak izaten zian, este, limo, limoaillak nola...
- (L2) Limonada.
- Limonada botellak gasanak, gasanak, eukitzen zuen kanikak presiyuan, tak!, zeauta. Hari saka ta puuuuuuf!, zea, edariya, burbujak. Ta kanika hura, botellak bezela kanika eukitzen zuen barruan, kanika, kristalezkua. Hark baliyo zuan zaharrak baiño lau. Zaharren lau o bost o... Kanbiatzeko.
- (L) (...) Bestiak, lurrezko zea hoiek eta hoiek batere...
- A!
- (L2) Uaindik kanikak baittuk!

47. Zira zaharrarekin bainatzen ziren

- **Erref**: GET-006/015
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:24:30. **Bukatu**: 00:26:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Neguan gazte-koadrilek txabolak egiten zituzten leku ezkutuetan. Pixka bat nagusiagotan moilan hasi ziren entretenimendu bila. "Poliñean". Bainuak ere hartzen zituzten uretan, baina ez zuten bainujantzirik izaten, arropa zaharrekin edo zaku zaharrekin bainatzen ziren.

48. Lehenbiziko dutxak

- **Erref**: GET-006/016
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:26:35. **Bukatu**: 00:28:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:
Lehenbiziko aldiz non dutxatu zen Sebastian. Gerora, udaletxe inguruan jarri zituzten dutxak; eta, pilotan jokatu eta izerditutakoan, hara joaten ziren dutxatzera ur hotzarekin. Jesuita bat bainatzera zihoanean izan zuten elkarrizketa.

49. Herrikoak ez ziren hondartzan bainatzen

- **Erref**: GET-006/017
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:28:10. **Bukatu**: 00:29:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:
Herrikoak hondartzan gutxi bainatzen ziren, beti moilan. Ze entretenimendu izaten zituzten txaluparekin. Hondartzan neguan harriak egoten ziren eta udaran harea. Hondartzan egon diren aldaketak.

50. Arrain-beltza arrantzatu zuteneko kontakizuna

- **Erref**: GET-006/020
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:32:50. **Bukatu**: 00:34:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Fauna » Natura » Itsas fauna » Arrainak

Laburpena:
Arrain-beltz handi bat arrantzatu zuteneko kontakizuna. Kakoekin arrantzatu zuten 200 kilo inguruko arrain-beltza. Azala latza izaten du arrain-beltzak eta besoak urratuta geratu zitzaizkien.

51. Atunetara joan eta orka harrapatu

- **Erref**: GET-006/023
- **Iraupena**: 0:04:15. **Hasi**: 00:37:15. **Bukatu**: 00:41:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Fauna » Natura » Itsas fauna » Ugaztunak

Laburpena:
Atunetan zebiltzala, orka bat harrapatu zuteneko kontakizuna. Esparroiak ezagutzen zituzten, baina orkak ez. Esparroiak azaldutakoan, seinale izaten zen atunik ez zegoela, atunek haiengandik ihes egiten zuten eta. Atunari kolpe egin zioten eta orka azpian. Burdinazko arpoi bat sartu zioten, baina izugarrizko indarra egiten zuen eta itsasontzia ere mugitu egiten zuen. Barkura igotzea zaila izango zela eta, zegoen lekuan zatitzen hasi ziren. Marru egin zuenean, arpoia ahotik sartu zioten. Izurdearen antzeko haragia omen du jateko.

52. Esparroiaren eta orkaren ezaugarriak

- **Erref**: GET-006/024
- **Iraupena**: 0:01:26. **Hasi**: 00:41:30. **Bukatu**: 00:42:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Flora

Laburpena:
Esparroiak eta orkak familiakoak dira. Esparroiak bizkarrean ezpata handi bat izaten du. Orkaren eta esparroiaren deskribapenak. Sebastianek arrantzale nagusiagoei entzun izan die esparroiak izurdeak buruarekin bota eta ezpatarekin ebakitzen dituela. Berak ikusiak ditu izurdeak ihesi eta esparroiak segika.

53. Arrantzako kontakizunak

- **Erref**: GET-006/025
- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:42:56. **Bukatu**: 00:45:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Fauna » Natura » Itsas fauna » Ugaztunak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:
Arrantzako kontakizuna. Urrutira zerbait antzeman zuten; eta, hurbiltzean, zer arrain klase zen ez zuten ezagutu, baina hegalkada handiak jotzen zituen. Ingurua gorri-gorri zuen, dena odolduta. Bi arrain-zuri zituen harrapatuta, bata jaten ari zen eta bestea preso zeukan. Preso zegoena euren barku azpian sartu eta eurei segika alde egin zuen. Arrain-zuria zuri-zuria izaten zen. Izurdeen familiakoa da, ugaztuna. Lehenago asko ikusten zen. Baleak, izurdeak eta atunak elkarrekin ondo konpontzen dira. Atunetara joan eta balea ikusi zuteneko kontakizuna.

54. Mazopa eta izurdeen inguruko kontuak

- **Erref**: GET-006/026
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:45:30. **Bukatu**: 00:48:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Flora

Laburpena:
Mazopa asko zen lehenago; hauen inguruko kontuak. Izurdeak elkarren artean komunikatu egiten omen dira. Izurdeek sen handia dutela uste du. Izurdeen inguruko kontuak. Soinu handia ateratzen dute. Mazopak gaiztoak izaten omen ziren. Mazopen inguruko esaera.

55. Mazoparri eta Balearri izenen jatorria

- **Erref**: GET-006/027
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:48:05. **Bukatu**: 00:50:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:
Mazoparri leku-izena nondik datorren: masopa bat bertan enkailatu zelako omen dauka izen hori. Antzeko kasua da Balearri faroaren azpian dagoen leku-izenarena. Mazopak izurdeen antzekoak izaten dira.

56. Tronpa arrainaren inguruko kontuak

- **Erref**: GET-006/028
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:50:15. **Bukatu**: 00:53:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Fauna » Natura » Itsas fauna » Ugaztunak

Laburpena:
Tronpa: izurdea baino handiagoa den arrain beltz buruhandia. Sebastianek azkenengo aldiz itsasoan ikusi zuenik gauza bitxiena: arrain handi bat hilda eta tronpa ugari inguruan, bueltaka hileta egiten ariko balitzaizkio bezala.

57. Eguraldi-aldaketak antzemateko zantzuak

- **Erref**: GET-007/001
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:03:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Eguraldia, ilargia eta mareak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantza-orokorra

Laburpena:
Arrantzaleak eguraldi txarra egiteko zain egoten ziren deskantsatzeko. Lehen ez zuten jakiten noiz zetorren eguraldi txarra. Gutxi gorabeherako iragarpen bat jakiteko Frantziako iragarpenak entzuten zituzten. Igeldon apaizen bat ba omen zegoen lehenago eguraldia iragartzen zuena. Eguraldi aldaketei antzemateko kontuan izaten zituzten zantzuak.

58. Itsasoan iparra zegoenean, kostan eguraldi ona

- **Erref**: GET-007/003
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:03:45. **Bukatu**: 00:04:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Eguraldia, ilargia eta mareak

Laburpena:
Egingo duen eguraldia antzemateko zantzuak. Itsasoan iparra zegoenean, kostan egualdi ona. Honen inguruko kontuak.

59. Petrolio-ontzi bati buruzko gertakizuna

- **Erref**: GET-007/004
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:04:35. **Bukatu**: 00:06:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak

Laburpena:
Sebastianek gaztetan ikusitako gertakizuna kontatzen du. Petrolio-ontzi handi bat zuzenean omen zetorren moilara eta azkenengo unean okertu zuen norabidea.

60. Motor batek kolpatu zueneko gertakizuna

- **Erref**: GET-007/005
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:06:10. **Bukatu**: 00:07:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Itsasoa » Arrantza motak » Kostaldeko arrantza

Laburpena:
Paulok berari gertatutako kasuak aipatzen ditu. Behin, txibitan geldirik zegoela, beste motor batek kolpatu zuen bere ontzia.

61. Ontzi batek bestea kolpatu zueneko gertakizuna

- **Erref**: GET-007/006
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:07:20. **Bukatu**: 00:08:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Sebastianek berak ikusitako gertakizuna kontatzen du: eguzkiaren argitasunarekin ikusi ez, eta herriko ontzi batek bestea kolpatu zuen. Honen inguruko azalpenak.

62. Moila eta "Katrapuna"; moila zaharra

- **Erref**: GET-007/008
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:10:25. **Bukatu**: 00:13:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:
Kaiari "moilla" deitzen diote. Hala ere, moilako txoko bati "Katrapuna" deitzen zioten lehen, nahiz eta gaur egun "Artape" deitu. Moillako arkupeak noiz eta nork egin zituen. Moilla zaharra nolakoa zen.

63. Tronpapeko iturriko kanta

- **Erref**: GET-007/015
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:21:15. **Bukatu**: 00:22:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:
Sebastian bizi zen azpian (Tronpapian) iturri bat omen zegoen. Emakumeek arropa garbitzera joaten zirenean kanta abesten zuten: "Tronpapeko iturriak baleki hizketan..." Ze emakume joaten ziren arropak garbitzera iturrira.

64. Garai bateko eta oraingo aldea arrainaren prezioan

- **Erref**: GET-007/017
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:25:00. **Bukatu**: 00:26:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Garai batean aparaturik gabe harrapatzen zen arraina, baina diru gutxi ordaintzen zen. Asko harrapatuko balitz, sororako erabiliko lukete arrain hura. Gaur egun arraina garesti dago, gutxi harrapatzen delako. Antxoaren arazoa mundu guztikoa dela aipatzen dute, ez soilik hemengoa.

65. Mutikotatik antxoa fabrikan lanean

- **Erref**: GET-007/019
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:26:45. **Bukatu**: 00:27:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:
Antxoa fabrika ugari ziren lehen eta bodega gehienetan egiten zen antxoa. Mutikoak 8-9 urte zituztenerako fabrikan hasten ziren lanean antxoei burua kentzen. Sebastian eta Paulorekin dagoen lagunak hainbat istorio kontatzen ditu.

66. Atuna, edozein eratara jan daitekeen arraina

- **Erref**: GET-007/020
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:27:45. **Bukatu**: 00:30:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:
Kontserbako antxoa eta atuna konparatzen dituzte, zapore aldetik. Sebastianek dio atuna izango dela itsasoko arrainik onena, edozein eratara prestatuta goxoa delako jateko. Beraiek sarritan egosita ere jaten zuten. Kontserbako atunak antxoak baino askoz gehiago irauten duela diote. Garrantzitsua izaten zen atun-latak ondo istea. Honen inguruko kontuak.

67. Gerra denborako gertakizuna

- **Erref**: GET-007/023
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:34:40. **Bukatu**: 00:36:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Paulok gerra denborako gertakizuna kontatzen du. Gauez Frantzia aldera alde egin zuten eta pelikuletan moduan izan omen zen. Koltxoiak jarri zituzten barkuan, tiroetatik defendatzeko.

68. Gerra denborako gertakizuna plazan

- **Erref**: GET-007/024
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:36:50. **Bukatu**: 00:37:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Sebastianek gogoan du gerra denboran plazan gertatutakoa. Milizianoak goietan egoten ziren, fusilekin tiro egiteko prest. Plazan gazte ugari omen zegoen (nazionalistak). Gazte horietako batek, bularra bistan jarrita, tiro egiteko esaten omen zien goian zeudenei.

69. Gerrako lehen egunetako bizipenak

- **Erref**: GET-007/025
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:37:50. **Bukatu**: 00:40:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:
Gerra denborako bizipenak. Gerra hasi zen hasierako egunetan, une txarrak pasa zituzten. CNTkoek gasolinari su eman nahi zioten eta herriko batek geldiarazi zituen. Gero San Roke aldera joan eta kotxe bati su eman zioten gasolina potera tiro eginda.

70. "Paloma mensajera"-k barkoetan

- **Erref**: GET-007/029
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 01:01:40. **Bukatu**: 01:02:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantza-orokorra
- Natura » Flora

Laburpena:
Garai batean atunetan ari zirela "paloma mensajera"k asentatzen zitzaizkien barkuan. Batzuetan jan egiten zuten, baina beste batzuetan komandantzian entregatzen zen, ze ibilbide egin zuen jakin nahi izaten zutelako. Sebastian honen inguruko gertakizuna kontatzen hasten da (baina moztu egiten da).

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-25

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com